

Reabilitare urbana

Strada Lapusneanu - Iasi

Strada Lapusneanu a reprezentat un nod de circulatie cu semnificatie speciala in configuratia orasului Iasi , in zona limitrofa existand importanti poli de atractie ai orasului.

Primind actuala denumire incepand cu anul 1866, strada a cunoscut la sfarsitul sec. al XIX-lea o perioada de maxima inflorire datorita marii diversitati de functiuni si comertului cu produse unicate, adapostite in spatiile deschise spre aceasta artera preponderent pietonala.

Strada era pavata, iar pe laterale erau trotuare strajuite de felinare cu gaz.

Mutarea capitalei la Bucuresti a determinat inceputul unei accentuate perioade de decadere a urbei noastre din toate punctele de vedere. Si in plan urbanistic nu mai inregistram constructii de amploare, exceptie fiind Palatul de Justitie. Vechiul farmec al fostei capitale a Moldovei a inceput, cu timpul, sa se piarda. O parte din cladiri din diverse motive si-au schimbat destinatia originala si si-au modificat arhitectura. Datorita conditiilor obiective (distrugerilor datorate razboiului) sau planurilor de transformare urbanistica fortata au dus la situatia actuala in care orasul nu mai dispune de un fond de cladiri vechi care sa-l reprezinte.

Incepand cu a doua jumătate a sec. al XX-lea, strada Lapusneanu, prin schimbarile economice si sociale, si-a pierdut destinatia initiala de strada comerciala si de promenada. Configuratia tesutului urban in zona a suferit modificari insemnate in timp, in special la extremitatile axului. Trama stradala prin constructiile realizate in Piata Unirii (anii 1960-1970) si in zona Centralei telefonice dupa 1990, sunt interventii ce au adus modificari importante spatiului ambiental. Actualmente, traseul strazii Lapusneanu este pastrat intre Piata Eminescu si Hotelul Traian.

In anul 1866, in mandatul primarului orasului Iasi, Dimitrie Gusti, au fost redenumite mai multe strazi, printre care, Ulita Sarbeasca care a devenit Strada Lapusneanu.

Casa cea mai insemnata de pe aceasta strada, devenita simbol istoric, este astazi Muzeul Unirii. A fost construita intre anii 1806-1809 de Costache si Eliza Catargiu.

De strada Lapusneanu se leaga numele unor mari personalitati ale istoriei romanilor domnitorul Al. I. Cuza, regele Ferdinand si culturii, Mihai Eminescu, Ion Creanga , Ion Luca Caragiale, George Enescu, Haricleea Harticulari Darcele.

O imagine completa a ceea ce a insemnat strada Lapusneanu o intalnim in ghidul orasului Iasi din 1932 unde sunt mentionate: sedii de cercuri profesionale, cabinete individuale (ingineri, avocati, farmacisti), societati de asigurari, transport, cluburi de partied politice (Partidul Taranesc si Partidul Conservator, sedii de banci(Banca Comertului Moldovei), tipografii, librarii, redactii de ziare, cinematografe (Trianon si Roxy), gradini de vara, agentii teatrale, florarii, cofetarii, restaurante, magazine (parfumerie, instrumente musicale, covoare si tesaturi romanesti, manufactura, aparate de radio si articole electrice , bijuterii, palarii, incaltaminte, de coloniale), prestari servicii (ateliere foto, croitorie, saloane de coafor, birouri de copiat acte), hoteluri.

Date privind obiectivele principale ale proiectului de reabilitare urbana a strazii Lapusneanu .

Treptat, strada Lapusneanu si-a pierdut .caracterul de strada comerciala. Comerciantii si toate activitatile ce animau candva strada au disparut. In prezent, prea putine locuri si reperi mai contribuie la realizarea imaginii unitare si complexe de altadata. Prin disparitia micilor , “comersanti” si demolarile masive din zona au dus la modificarea totala a destinatiei initiale a strazii.

In contextual general actual, national si mondial, care in conditii similare a generat acelasi fenomen, Primaria Municipiului Iasi a delegat un colectiv care sa studieze si sa propuna un proiect de reabilitare a zonei.

Imaginea actuala a strazii Lapusneanu este suficient de graitoare pentru transformare suferita in decursul timpului.

In aceste conditii a fost demarat un proiect reabilitare a zonei cuprinsa intre Piata 14 Decembrie si Piata M. Eminescu.

Perimetrul delimitat de strada Lapusneanu pana la intersectia cu Piata Unirii este definit de doua componente importante:

- strada Lapusneanu cu valoare de simbol pentru oras, reprezinta o veche strada pietonala si comerciala care a facut candva legatura intre Piata Unirii si intersectia strazii

Pacurari cu strada Vasile Conta;

- sistematizarea orasului din perioada anilor '60 -'70 a determinat aparitia unor insertii noi, brutale, in vechile fronturi.

S-a trecut la lucrul in echipa, in ideea de a reuni specialisti de marca din orasul Iasi, din alte orase din tara si din alte tari. Au fost antrenati in echipa si si-au adus contributia pe diferitele segmente si etape de derulare a proiectului artisti plastici din Universitatea de Arte " George Enescu" Iasi, din facultatea de arhitectura " George Matei Cantacuzino" din Iasi, istorici si numeroase personalitati ale culturii , ale vietii politice, economice romanesti.

Solutiile adoptate pe parcursul proiectului au fost supuse dezbaterii publice, au fost amplu mediatizate, au fost puse in discutia specialistilor Ordinului Arhitectilor din Romania - filiala Iasi si au fost supuse spre aprobare Consiliului Local al Municipiului Iasi.

Pe parcursul a mai multe luni, incepand cu anul 2002, echipa a beneficiat de consiliere din partea Agentiei RTI International in cadrul Programului de Asistenta in Administratia Publica Locala din Romania (LGA - Local Government Assistance Program in Romania) fondat de USAID (United States Agency for International Development).

Pe parcursul anului 2004, sub patronajul USAID, s-a desfasurat o activitate intensa privind Proiectul de reabilitare a strazii Lapusneanu, cu sprijinul material si financiar al specialistilor GRASP (Governance Reform and Sustainable Partnerships) din Romania (Iasi, Bucuresti, Sibiu) din Cehoslovacia, Serbia si Statele Unite ale Americii. Din partea GRASP, in anul 2004, s-au primit fonduri pentru executie in valoare de 50.000 dolari din care au fost achizitionate piese de mobilier urban - banci, stalpi de iluminat si fantani arteziene - cu design in concordanta cu principiile enuntate si imaginile furnizate de specialistii mentionati.

In etapa imediat urmatoare s-a trecut la concretizarea, materializarea in proiect si apoi, pas cu pas in teren a ideilor.

Urmand oarecum un model deja implementat, care a dat rezultate in numeroase alte orase din intreaga lume, s-a constituit o asociatie de lucru compusa din reprezentantii tuturor institutiilor care isi desfasoara activitatea pe strada Lapusneanu. Astfel, dorinta reabilitarii strazii Lapusneanu manifestata de cei care desfasoara activitati in zona, a condus la crearea unei "Zone de dezvoltare a afacerilor" - ZDA (BID - Business

Investment Development - dupa modelul american), zona administrata de Asociatia "Alexandru Lapusneanu".

Urmare a dezbatelor numeroase ale echipei complexe, s-a concluzionat ca scopul proiectului este readucerea strazii, in masura posibilului, la ceea ce a fost candva - o strada cu personalitate aparte pentru locuitorii urbei, plina de viata si la fel de animata ca in vremurile ei de glorie din a doua jumatate a sec. al XIX-lea.

Tendinta de reintoarcere in centru, de reabilitare a agorei ca o componenta majora a vietii sociale manifestata din ce in ce mai puternic in majoritatea tarilor europene se impune a fi luata in considerare si la noi ca o premisa a consolidarii relatiilor interumane in cadrul comunitatii locale, de imbunatatire a comunicarii la nivel interuman.

Ca parte integranta a centrului istoric a orasului, grupand cladiri de patrimoniu (Muzeul Unirii, biserica "Banu", biserica "Metocul Maicilor"), strada Lapusneanu devine o "piesa" esentiala in dezvoltarea turismului iesean.

La finalizarea proiectului, strada Lapusneanu ar trebui sa capete coerenta istorica, atractivitate, sa redevina demna de pozitia strategica in contextul orasului.

Astfel, pentru ca situl sa-si recapete unitatea, demnitatea istorica si strategica si sa redevina un punct major de atractie in oras, se impune derularea unui proiect amplu de dezvoltare a zonei, proiect de o mare complexitate si diversitate, avand ca obiective principale:

- atragerea de investitori si de noi functiuni in zona;
- dezvoltarea si amplificarea functiunilor existente;
- crearea de noi locuri de munca ca urmare a dezvoltarii economice;
- restaurarea si modernizarea fondului locativ existent;
- protejarea, conservarea si restaurarea cladirilor cu valoare istorica si arhitecturala;
- remodelarea spatiului prin amenajari urbane in spiritul vechii imagini a strazii, amplificarea spatiilor verzi si personalizarea lor in sit;
- crearea unei ambiante turistice atractive, cu dezvoltarea serviciilor specifice.

Proiectul de dezvoltare urbana "Strada Lapusneanu" urmareste renasterea unui trecut nu prin copiere, ci prin rezolvare noi in consens cu situatii noi, prin echilibrul intre util si estetic, prin evitarea incompatibilitatilor de orice fel, elementul catalizator fiind PROMENADA.

In cadrul proiectului de ansamblu, se pot desprinde un minim de proiecte necesare,

numarul si tematica lor nefiind limitativa.

Propuneri de proiecte:

- amenajari urbane (mobilier, iluminat, pavaje pietonale, spatii verzi);
- reabilitare si refunctionalizare locuinte colective;
- realizarea unui centru cultural din colectii private;
- transformarea si extinderea atelierelor de creatie si magazinelor UAP

in vederea realizarii unui centru de creatie si expozitie cu vanzare

- imbunatatirea calitatii si diversitatii serviciilor din alimentatia publica
- galerii comerciale;
- organizarea ofertei cinematografice in sistem multiplex;
- sporirea gradului de functionalitate a Colegiului National;
- terenuri libere pentru investitii (realizarea unui portofoliu de terenuri in vederea atragerii de investitori).

Pasii urmasori:

- definitivarea proiectelor componente si etapizarea lor, inclusiv realizarea studiilor de fezabilitate;
- negocierea conditiilor de parteneriat public-privat cu potentialii investitori;
- identificarea surselor de finantare (publice locale si centrale, externe si private);
- implementarea proiectului;
- monitorizarea proiectului;

Concluzii:

- Oportunitatile de dezvoltare ale zonei Lapusneanu reprezinta un imbold pentru autoritatea locala si pentru potentialii investitori.

- Factorul cheie in reusita proiectului il constituie identificarea surselor de finantare interne si externe, locale si guvernamentale.

- Marirea gradului de atractivitate a zonei centrale a municipiului Iasi va avea drept rezultat dezvoltarea turismului si implicit dezvoltarea orasului.

In sensul obiectivelor, a proiectelor si a pasilor evidentiati mai sus, Primaria Iasi a organizat mai multe concursuri si licitatii de proiectare si de executie-achititie, si urmeaza sa persevereze in demararea unui concurs de solutii pentru Amenajare Urbana Zona

Centrala- Reabilitare Strada Lapusneanu Iasi.

Cu referire strict la Strada Lapusneanu, prin acest concurs de solutii, se intentioneaza a se solicita concurentilor solutii de amenajare urbana care sa readuca spatiile la scara umana, sa creeze centre, puncte de interes care sa atraga locuitorii sau vizitatorii , sa recreeze pe cat posibil atmosfera de odinioara, sa readuca pe strazi forfota ce a existat pana in preajma anilor '60.

In anotimpul cald, comertul si spatiile de alimentatie publica sa fie extinse cat mai mult posibil in spatiul exterior amenajat corespunzator.

In cadrul unitatilor de alimentatie publica cu spatii spre exterior, sa fie prevazute cofetarii, patiserii etc. si in general, cat mai multe functiuni care sa fie destinate copiilor si tineretului.

Se propune sa se analizeze oportunitatea rezervarii unei zone pentru anticari.

In contextul propunerilor de ansamblu, sa fie analizate variantele de rezolvare a cladirii cinematografului Tineretului (fost Bragadiru), studiinduse chiar posibilitatea refacerii fostei berarii Bragadiru

O atentie deosebita trebuie acordata studiului zonelor dintre Policlinica Stomatologica si blocul existent cu Galeriile Anticariat la parter si parcul din vecinatatea Muzeului Unirii - Cinematograful Republica.

Piese de mobilier urban pregatite de Primaria Municipiului Iasi, vor fi puse la dispozitia concurentilor, solutia de ansamblu prezentata in cadrul concursului urmand sa includa amplasarea lor atat pe strada Lapusneanu, in prima etapa, cat si in Piata Unirii unde lucrarile de restaurare sunt in plina desfasurare.

Proiectul amplu si complex de reabilitare urbana a strazii Lapusneanu aflat in derulare, este abia la inceput. Cel mai important aspect al acestui proiect ramane implementarea lui In constiinta colectiva.

Materialul prezentat are la baza documentatiile intocmite sub coordonarea Primariei Municipiului Iasi, Directia Dezvoltare si Directia Tehnica – Serviciul Proiectare.

Colaboratorii care si-au adus contributia la elaborarea strategiilor si a proiectelor, pe faze si etape se regasesc in lista de semnaturi pe partile de proiect intocmite, elaborate sau coordonate in cadrul echipei complexe, dar si foarte meritorie totodata.